

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-talajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz-Somlyó, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is ezimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

A mi örömnepünk.

Sz.-Somlyó, 1887. december 22.

Régen készülünk rá. Vágy és remény, aggály és félelem közt váltakozó érzelmek folytonos hullámozásának volt talaja lelkiünk több hét óta. Majd nagyon közel képzeltük magunkat ama naphoz, melyen nemzeti színű zászlainkkal üdvözöljük a nagyvilággal való közlekedésre először megindult s a már nemcsak hivatalos személyeket szállító vonatot; majd mint szárnya-szegett madár lesujtva álltunk a hírek hatása alatt, hogy a megnyitás bizonytalan időre el van halasztva.

De jött a drága hírek meghozója a távirat, hogy a szilágysági vasutvonal műtanrendőri bejárata e hó 20 és 21-én történik.

Nem hittünk, s a beállott kemény tél fagyasztó szele kiméletlenül csapkodta arcunkba és szemeinkbe a sürtin hulló havat, — még akkor is fátyolt akarva vonni szemeink elé, hogy a valónak ha hiszünk is de ne láthassuk.

Daczoltunk a viharral éppen úgy, mint a milyen férfias volt a küzdelem, hogy e hatalmas lépéssel, vasutunkkal növelhessük haladásunkat s nyissunk utat anyagi és szellemi erősbítésünknek. S ma már, midőn e soraink napvilágot látnak s a világ elé lépnek: a gőzmozdony fogja e lapokat vinni az ország tájaira, hogy mint sebes szárnyu sas hirdesse örömét, Szilágy-Somlyónak, a mi kicsiny, de szebb reményeket s egy jobb jövő csiráját-méhében hordó várakozásunknak, — vigye el a világnak, hogy van itt forrása a jónak és szépnek; hogy a munkás kéz létrehozásai keltsék fel népiünkben szeretni ápolni és pártfogolni azt a mi honi, s hogy a világtól eddig izoláltan álló kis hely és népsége tud produkálni, csak legyen a ki segítkezett

nyújtson annak értékesítésére. Vigye el vendégszeretetiünket, leikesedésünket, mely oly frapans jelenetekben nyilvánul mindannyiszor, valahányszor egy-egy lépéssel előre haladhat, az emberi törekvések harczaiban. Egyébiránt a mi örömnepünkről beszéljenek az alább leírt tények.

*

A szilágysági vasut megnyitása.

— Szilágy-Somlyó, 1887. december 20. —

Előljáró beszéd.

Tehetném, hogy nagyon komolyan vegyem a dolgot. S hogy mielőbb a végére érhessek a dolognak, először is Stephenson Györgyön kezdhethetném, egy kicsikét kiollóztatva a derék férfiú biographiáját valamely Conversations-Lexiconból.

Megbámulnának persze, hogy honnan veszem azt a tömörkedé tudományt és — nem olvasnának el.

Nem! Igérem, hogy tárgyilagos leszek, egyes-egyedül azt mondom el, a mi a dologra tartozik s ezek csupa kedélyes, vig dolgok. A komoly munkának, a sok töprengésnek, a zsibbasztó várakozásnak vidám torához hogyan is illenék egy vidéki zsrnalisztának komoly ránczokba szedett homloka, a mely önmagát kívánja bámultatni akkor, a mikor egy oly kitartóan, az emberi ész és erő összhangzatos működésével aránylag rövid időn keresztül vitt remek munkának ünnepélyes befejezéséről van szó, minő a szilágysági vasut?

Nehogy az ásitás elfogja a szíves és nem szíves olvasót, ezennel átvágok a mulhatatlan bevezetésen és átveszem a mesemondó szerepét. Mert bizony egy igen igen szép mesével határos dolog az, hogy a hol még egy évvel ezelőtt a féktelen Kraszna egész tetszése szerint csinálhatott medret magának; a hol pár órai esőzés után egészségtelen, büzhödött mocsarak, feneketlen kátyuk millióra menő békának nyújtottak kényelmes szállást; ma egy teljesen befejezett indóház áll, a melynek homlokán büszkén hirdeti egy felirat e vasuti állomás nevét:

„SZILÁGY-SOMLYÓ.”

Megnyilt a pálya! Átsiklott a mozdony,
A Kraszna völgyén, Magura fokán,
Robogva tör a gőzkazán előre —
A haladás van írva homlokán;
Az egyesült erőlknek akarátja,
A nyert siker babérait aratja.

Légy üdvözölve fejlett századunknak
Nagy óriása; villany s gőz erő!
Közlekedésnek czélba vett irányán,
Hazánk jövőjét mozdítsd, vidd elő!
Közgazdaság, kereskedelem téren,
Kis városunk is jobb időket érjen.

Megnyilt a pálya! Föl tehát örömré,
Tartsuk meg itt a hálaünnepet!
Ha vállvetett volt munka és kitartás,
A köztörekvés im czélt érhetett, —
Tények beszélnek, hangosan kiáltnak,
Vasutja van a lelkes kis Szilágynak!

A hon határán lásson fölvirágzást,
A kis Szilágy e drága ősi kert!
A hon nemtője teljesedni lássa,
Szellem és anyag terén a nem várt sikert.
Az ég legyen e szép vidéknek őre!
Megnyilt a pálya! Jelszavunk: Előre!

Dal két bálozó leányról.

Egyik szerény kis ibolya
Olyan szelid, oly gyermeteg!
Minden léptére ügyelve
Szegény kicsike úgy remeg!

... Tessék elhinni, hogyha én ezeket egy esztendővel ezelőtt megírtam és nyomtatva kiadtam volna, még most is ott ülnék valahol — Lipótmezőn.

Előkésszületek.

— Mikor lesz hát a megnyitás?

Ez volt nálunk a napi kérdés reggel és este, este és reggel... Erről beszéltek már hetek óta kasszinóban, cukrászdában, vendéglő- és kávéházban, hivatalokban, műhelyekben és a kenyérszínben.

Ha két ember összetalálkozott egymással az volt a derekabb legény, a ki legnagyobb tudott fillenteni. Gondolom hogy éppen a tizedik terminust neveztük meg a lapban is. Egy uri ember, a ki mindennap megszokta tőlem kérdezni, hogy nem tudok-e valami jót a megnyitásról, az utolsó, tehát csakugyan hiteles terminust mikor kérdezetlen megújságotlam neki azzal fizetett ki, hogy:

— Tegye bolonddá az ur a keresztapját!

Ez a bizonyos ur gondolom, hogy még ma is várja az enyémmel hitelesebb tudósítást.

Na de könnyű volt nekünk, hanem annál nehezebb a rendező bizottság derék fejének. Gencsy Sándor polgármester urnak, a ki testtel-lelékkel csüggött az ünnepély sikerén s ha valami nem úgy sikerült mint a hogy előre tervezte, bizony nem rajta mult.

A vasuti főnök és pénztáros például elfújhatták duettbe azt a nótát: „Kertem alatt faragnak az ácsok”...

Ott kopácsoltak, furtak, faragtak azok vagy két napig szüntelen és már készen volt az impozáns diadalkapu, bevonva zöld színű szövettel, feldíszítve apró nemzeti színű lobogókkal, zöld mohából készült koszorúval bélelve, homlokzatán a hagyományos „Isten hozottal.”

Jött azonban egy nem várt vendég, egy igen hatalmas látogató, a mely megindult valahonnan a Meszesről végig zugott sirva, jajgatva a Magura völgyében, megragadta a békésen haladó ember kalapját s gunyakacaj között röpitette tova; megrázta a nagy házak ablakait, hogy az ablaküvegek csörömpölve hullottak alá; a hópelyheket vihogva tánczoltatta örült sebes ütemben a levegőben s belezuhogott az ember fülébe, hogy „lábíkrája remegett bele, mintha volna nyárfu levele.”

Oh mennyi báj, mennyi kellem
Ez a boldog ártatlanság,
Mely nem tudja, hogy ő mi szép
Feslő bimbó, nyiló virág!

A másik már büszke rózsa,
Fellépése biztos, bátor,
Tudja, hogy szép — és hódító
Mosoly lebben ajakáról;
Kész a gunyra, szava fullánk,
Ha rést talál nincs irgalom!
Ennek biztos csatatér már
Bál, estély és tánczvigalom.

Ama másik oly egyszerű,
Rajta semmi csipke, ékszer —
Zavarban is van miatta,
Pirul is érte elégszer;
Ruhácskája oly ellentét:
A delnőé csupa divat,
Az első bált ma érte el,
Míg az övé harmadikat!

... Megcsendül a zene hangja,
Sok szilaj pár tánczra perdül,
A szerényke ruhás leányt
Röpitik s egy perczig sem ül;
Míg a másik mindhiában
Fitogtat sok ékszer, selymet:
Ott ül ajkát harapdálva,
Árulja a — petrezselymet.

Hamvai Sándor.

TÁRCZA.

Megnyilt a pálya...

Prolog.

Irta: **Kerekes Samu.**

Megnyilt a pálya! Átszelé a mozdony,
A szép Szilágyság drága bérczeit, —
Az új vasut — a nagy világ körével
Már közeledve, — gyorsan értesít, —
S mióta hirt a villany szárnya hord át,
A távolok közt elveszett a korlát.

A kis Szilágy a nagy világ körével,
Eddig nehézkesen érintkezett, —
Ma már a gőznek testesült hatalma,
Távolra nyújt érintkező kezét, —
Az ember ésszel felfogott elemnek,
Gyümölcssei im hasznosan teremnek.

Megnyilt a pálya! Átrepült a mozdony,
A szép Szilágyság bércz vidékein,
Oh, hadd fakadjon áldás és szerencse,
A haladásnak minden léptein, —
Oh, hadd mosolygjon jólét itt e földre,
Hogy vágyainkat láthassuk betöltve!

Mint kis sziget az Ocean vizében,
Ugy állt Szilágy a nagy világ között.
Utas hajója az ösvényt keresve,
A sziklatömb szirtjébe ütközött,
Nincs már Charibdis, elveszett a Scylla,
Hajónk előtt im a sima pálya nyitva.

Ez a hatalmas, hivatlan vendég megragadta a faalkotmányt, a mit annyi kéz nehéz fáradsággal elkészített és éppen a fogadtatás előtt pár órával úgy széjel hánytá, mint a pozdorját. Csak egyen nem tudott kifogni a hatalmas elem: — a polgármester türelmén.

Az apró zászlókat felszedték és szép sorban feldisznították vele az indóházról a városba vezető széles utat két oldalt. Lássa mindenki, hogy itt kedves vendégekre várnak.

A vasutól a városházig vezető utcza lakosai is fellobogózták házaikat s fel volt lobogózva a postaépülettől a városházáig vezető járda is. A városház épületének ablakaiból is trikolorok lengtek, hirdetve az örömnünetet.

Mozgásba volt hozva minden apparatus, de az intéző fő izzadt legjobban.

Előbb öt utánra volt téve a megérkezés s a kivonulásra készen álló testületek ehhez képest intézkedtek; de egy későbbi távirat szerint a Nagy-Károlyból elindult bizottság, mely elé városunk is küldöttséget menesztett, úgy intézte dolga, hogy Sarmaságon ebédelve, a vonatnak már négy órára előre láthatólag Szilágy-Somlyóra kellett érkeznie.

Nosza volt lőtás-futás! Erről minden egyes testületet külön kellett értesíteni s a legnagyobb baj lehetett volna a tüzoltó testülettel, melynek az iparos osztályhoz tartozó számos tagját minderről külön-külön tudósítani igen nehéz lett volna; de ám az az nap előfordult négy-öt (hála Istennek!) szerencsésen elfojtott keménytüz, melynek az erős vihar volt elesztője, ébren tartotta a tüzoltó csapatot s a kürtösök gyűlőt fuvó hangjára már három órakor e testület is készen állott a fogadtatásra.

Előre urak és hölgyek!

A természet úgy látszott ellene esküdött máma minden parádénak.

Hideg, zimankós idő volt, a vihar szilajon dühöngött s hordta a havat a járókelők arezába, míg a föld csupa locs-pocsból állott ki.

A ki az utcán járt — az ujjabb adófizetőkön kívül, — bizonyosan nagyon sürgős dolga lehetett. De ha még olyan sürgős volt is az, minden két lépés távolságra megkellott állania, hogy a fojtó légáramlással megküzdve tovább haladhasson.

Ebben a czudar időben is egész sereg koci szállította ki a közönséget s ezek közt a nőegylet bájos hölgyeit az indó-vagy ha jobban tetszik induló házhoz.

A tüzoltó csapat is kivonult Vischán Elek főparancsnok vezetése alatt az ünnepély színhelyére, hol a váróterem már zsufolva voltak. Az III. oszt. váróterem, mint legtágasabb, csupa kedves női közönséggel, a II. osztályu pedig nagy pipájú és sok dohányu urakkal. A tüzoltó-egylet tagjai és a számos tagból álló vegyes publikum a pénztár és a váróterem közötti folyosót töltötték meg a szorongásig. Csak H. . . . Palinak volt szabad a vásár. Ő mindenütt ott volt és — sehol se volt szükség reá.

Mondják, hogy olyan czélből utazgat, hogy a forgalmat kipuhatholja az állomásokon s állítólag Sarmaságon egy hirlapelárusító üzletet nyit, hol is a Szilágy-Somlyót, Szilágyot és Tasnádot fogja elárusítani számonkét egy krajczár haszonnal.

A fogadtatás.

Teljes rend és türelem uralkodott a „ház folyosóján“, a hol a főszolgabíró ur kedélyes adomákkal pertraktálta a tüzoltó tisztikart és a vidéki gentryket.

Egyszerre csak nagyot sivitott künn a „masina.“ Ez volt a jel, a mely elárulta, hogy itt vannak a kedves vendégek.

Erre megnyittatott a folyosó kettős ajtaja, a tüzoltó testület fronttal az érkező vonatnak az indóház előtt felállt s a tüzoltó zenekar rézharsonáin

A rezervista szerelme.

— Elbeszélés. —

Irtá: Bihari Kálmán.

(Folytatás.)

15

VI.

A Faragó uram háza szomorúság hajléka lőn. Sokat siratta elveszett leányát; azt sugta a lelkiismerete, hogy ő volt az oka a leányszerencsétlenségének. Oh, ha most előkerül vala, bezzeg nem erőlteti semmire, teljesíti minden óhaját. Keresette mindenfelé, nem akadtak nyomára sehol, — egyre bizonyosabb lett az a föltevés, hogy a hullámok közt találta halálát.

Természetes, hogy a Tornyai Pista kilátásai meghiusultak. Faragó uram elkeseredésében kijelenté, hogy ha Juliska visszakerül is, soha nem adja hozzá leányát; még a házából is eltiltá a nyalka gavallért, mert látása fájdalmasan emlékezteté vesztéségre.

Kata asszony is bőven megkapta a magaét.

— Te voltál, a ki ellene ingereltél mindig, te akartad eltávolítani a háztól. Soha nem bocsátom meg ezt neked.

Sírás, keserűség volt a válasz, a miből mindig új és új vizálgodás támadt. Szomoru napok voltak ezek.

András levele ily körülmények között érkezett meg. Oh, mily örömet hozott volna más viszonyok között az apai szívnek; hogy fia tul van a veszélyen és nem sokára ismét itthon lesz. De így, mit fog mondani neki, ha az majd húgát kérdezi? ...

megzendült a mérges vihar hangját tulharsogó Rákóczy-induló. S mintha a vihar egy kissé megrestelte volna magát az emberi érzelmek e viharzó hangjaitól, a mely a szívben úgy megforgatja a vért s a melyre a férfiú keblében úgy megdöbben valami, — kissé csendesülni látszott; de a havazás az könyörtelenül tartotta magát.

Az érkező kocsikból kiszállt a küldöttség, mely a zilahi deputációval együtt, élén a miniszter teljhatalmazzottjával Gyöngyösy János miniszteri osztálytanácsos ő méltóságával az indóház elé járult, hol egy kissé védve voltak a havazás ellen.

Itt már várt reájuk a város képviselő testülete s a nőegylet, mely most mint a szilágy-somlyói hölgyek képviselője számos vidéki és városi urnóval szép számot tett ki.

Gencsy Sándor polgármester diszmagyarban állott elé s mint a képviselő testület vezetője körülbelől a következő beszédet tartotta:

„Méltóságos miniszteri tanácsos ur!

Mélyen tisztelt bizottság!

Mint Szilágy-Somlyó város küldöttsége állunk mi itten, hogy méltóságodat mint a nagyméltóságú miniszter ur teljhatalmu megbízottját körünkbe érkeztek szívrünk mélyéből üdvözljük.

E szerény város közönsége, mely a közel multban annyi nehéz megpróbáltatáson ment keresztül, a melyet egyrészt a sors mostohaasága, más részt az elemi csapások mértek reá, ha el csüggedve is, de meg nem törve s egy jobb jövőben remélve úgy tekintett a mai nap elé, mint a mely hivatva van sorának egy ujjabb, szerencsésebb fordulatot adni. A mai nap, a midőn méltóságok azért jöttek vendégekül hozzánk, hogy szerzett meggyőződésük és személyes tapasztalatuk után vasutunkat a forgalomnak átadják, a mai nap öröm ünnep e város mindenlakosára nézve.

Ez van hivatva kereskedelmünknek, hanyatló iparunknak, nagy küzdelemmel fenntartott intézeteinknek olyan lendületet adni, a mely városunknak a sok szenvedés árán kiérdemlett jobb sorsot biztosít. Azért midőn méltóságokat itt körünkben üdvözölni szerencsénk van, egyről biztosíthatjuk, hogy e város jöltévéivel szemben soha nem volt hálátlan és a háláérzet melegségével, egy jobb jövőbe helyezett érzet lelkesedésével szívükből kívánjuk, hogy e küldöttség tagjait, mint e városnak szeretett vendégeit az Isten sokáig éltesse!

A szép beszéd, — melyet visszaadni csak vázlatosan tudtunk, — lelkes éljenzéssel fogadtatott s ezután Gyöngyösy János ur ő maga válaszolt, beszédében biztosítva e várost, hogy a kormány, melynek ő ezuttali képviselője mindenha oda törekedett, hogy polgárainak jólétét tehetségéhez képest s a méltányosságnak megfelelő áldozatok árán is előmozdítsa. Ezt a jó indulatot e várossal szemben jövőre is fenn fogja tartani s ő a maga részéről is melegen kívánja, hogy e nap nevezetes forduló pontot képezzen a városnak úgy anyagi, mint szellemi felvirágzására nézve.

Kezet fogott ezután a polgármesterrel s a lelkesen felzúgó éljeneket udvarias fejbólintással viszonozta.

Ekkor Józsa Anna kisasszony lépett elé s egy diszes csokrot nyújtott át ő méltóságának, melynek fehér moir szalagján a következő felirat állott: „A szilágy-somlyói hölgyek nevében, a vasut megnyitás emlékére.“

A miniszteri tanácsos ur láthatólag kellemesen érintve s megköszönve fogadta el a csokrot.

Ezenkívül Ruszka Karla, Gencsy Piroksa, Ruszka Margit és Erdődi Ilonka nyújtották át csokrokat Ivánka Imrének, mint az északkeleti vasut vezérigazgatójának, Maléter Zoltán műszaki tanácsosnak, Schvarcz Ármán vállalkozónak, Dombó Károlynak, mint a helye képviselőjének. Egy igen diszes koszoru helyeztetett az ünne-

Az idő pedig egyre közeledett, a mikor a rezervisták haza érkeznek. Már a napot tudták, hogy mikor lesz Váradon a hazatérő csapat. Nagyszerű fogadtatás készült számukra.

Megtudta Tornyai Pista is, hogy mit irt András, mert azért ők titokban Faragónéval fentartották az ismeretséget. Ő is meggyőződött, hogy ennél a háznál nem léphetne föl kezéért ujra, ha már András, a hü czimbora is ő ellene fordult.

Pedig pénzre egyre égetőbb szüksége lett volna. Mindennap várhatta, hogy az uradalom részéről vizsgálat történik, s a számadásokban pótolhatlan hiány mutatkozott. Másfelől is mindjobban szorongatták hitelezői. Apja sem segíthetett rajta többé; az öreg maga is végképen ki volt merülve. Fia, a kire oly büszke volt, csak keserűségére vált; hiába akarta urnak nevelni, nem lett a gondatlan nevelésnek semmi jó következése.

Végre egy szép napon Pista urfi összeszedte, a mi pénzt még az uradalmi kassza körül talált, s azzal — bucsut vett a kapufélfától.

Mi is bucsut vehetünk tőle. Elég legyen róla még annyit megjegyeznünk hogy néhány hónap mulva Pesten fogták el valami rosszhirű kávéházban, mint hamis játékost.

Kata asszonyt is megrendítette ennyi sok csapás. Ő is nagyon megsajnálta Juliskát; könnyelmű szive akkor tett neki először szemrehányást. A szenvedő apa kétségbeesése egészen lesújtá. Dacozs természet eleintén visszautasítá a megbánás érzését, de lassanként erőt vett az rajta. A megromlottnak hitt lélekben is van mindig valami csirája a jóság-nak, a mely nem engedi azt egészen elveszni, sőt gyakran a végső ponton a javulás útjára fordítja.

pélyes alkalommal berobogott gőzmozdony homlokzatára, melyen rózsaszínű szalagon a következő felirat volt: „Vasut megnyitás emlékére. Sz.-Somlyó, 1887. december 20-án.“

Ezután a számára nézve nem kevesebb mint ötvennégy kocsin elhelyezkedtek vendégeink, a képviselőtestület és a hölgyközönség, a tüzoltó-egylet pedig szép sorrendben türelemmel felállva várt míg a kocsik elrobognak.

Eközben történt, hogy egy kalauz forma uri ember azzal kedveskedett a csapatnak, hogy fenhangoz hálálkodott:

— Bizony mégis szép dolog Zilah városától hogy ilyen lelkesen fogadnak bennünket ebben a kutya időben is!

Nem szóltunk neki semmit, csak úgy elgondoltuk magunkban, hogy mennyire meglesz lepetve, ha a valódi Zilahra érnek. Hogy itt egy város dupla kiadásban van meg.

Majd úgy jár mint az a német turista, a ki meglátva az alföldi házak tetején a gólyát rögtön beírta uti naplójába: „Magyarországon a libák a házak tetején fészkelnek.“

... Hogy a tüzoltó-egylet mint jutott haza, azzal nem keseritem a kegyes olvasót.

Szineloadás.

Este 7 órakor a helybeli műkedvelők színházában vendégeink tiszteletére szineloadás tartatott, melyen a vendégek kivétel nélkül megjelentek.

Gyöngyösy János ur ő méltóságát mint a kormány képviselőjét beléptekor a diszes közönség éljenzéssel fogadta.

A függöny felgördülván, Józsa Oszkár ur, lapunk munkatársa szavalta el Kerekes Samu tárnának és a „Marosvidék“ szép tehetségű szerkesztőjének lapunk tárczájában közölt prologját, mely lelkes tapsvihart aratott, egyaránt szólván az a költőnek és szavalónak.

Ezután színre került „Anna“, Csiky Gergely egy felvonásos drámája a következő szereposztással: Anna (Páskuj Anna k. a.) Tornai Bálint (Józsa Oszkár ur), Janka, neje (Hubert Mariska k. a.), Péter, nagybátyja (Ruszka István ur.) Zerédy Jenő (Lászlóffy István ur), Julcsa, szobaleány (Farkas Matild kisasszony.)

A másik darab Szigeti József kis egy felvonásos vígjátéka volt „Kolostorbul“ egy bájos szerelmi kettős; az írónak régibb művei közül való. A két szereplő Coralie (Józsa Bella k. a.) és Oszkár gróf (Faragó Sándor ur) folyton jó hangulatban tartották a telt házat s oly szép alakítást mutattak be, mely műkedvelőknek becsületére válik.

Szóval az előadás az ünnepély fénypontját képezte s csak melegen gratulálhatunk úgy a közreműködőknek, mint a társulat igazgatójának és a két darab rendezőjének, Józsa Gyula urnak.

Banquette.

Félóra mulva már a casinó három termében 150 teritékü asztal mellett találjuk a szereplők, vendégek és néző publikum nagyobb részét, így a női közönség elite-jének zömét is.

A kiszolgálás pontos, az étkek izletesek, a borok kielégítőek voltak s annyi szép és kedves nő társaságában hogyne vidulna fel a legzordonabb kedély is!

Künn a természet is kiengesztelődött s pusztító erejét kihiharozta dühe. (Be zengzetes ez a mi ujságírói nyelvünk!)

Mosolygott odabenn is minden. A pecsenye reánk, mi meg a — menyecskékre és szép leányokra, no úgy egy kicsit a pecsenyére is.

A második fogásnál (a menüt nálunk nem szokás leírni, hanem végig enni.) felemelkedett Gencsy Sándor polgármester és Ő Felségére, a magyar királyra és Erzsébet királynéra emelte po-

Igy volt Faragóné is. Elmenetele napján Tornyaitól levelet kapott, a melyben az főlszólítá, hogy legyen társa a szökésben. Az asszonyt ez a kívánság megdöbbsenté. Az örvény szélén visszaborzadt. Hogy hagyja ott jó hirnevét, becsületes társadalmi állását, szerető férjét egy sikkasztó kedvéért? ...

Nem, nem tehetette ezt. Egy éjszakát könyek közt töltött el, küzdve eddigi élete megbánásnak fájó érzelmeivel.

Másnap reggel megtudá, hogy rossz szelleme eltávozott. Oda ment férjéhez, a ki buskomoran hajtá le fejét az asztalra.

— Kedves jó uram, — szólítá meg az asszony. — ne adja át magát úgy a bubátnak. Engedje meg, hogy vigasztalhassam, hogy átvegyem a fájdalom engem illető részét. Bocsássa meg nekem, a mi részem volt fájdalmában. Hiszen az én szívem is csak úgy vérzik attól. Engedje, hogy legyen bizalmasa, jó hü felesége, hogy jóvátehessem, a mit eddig vétettem. Ne ítéljen el, de bocsásson meg, ha eddig nem olyan voltam, mint kellett volna. Hadd legyen én mindig ápolója, hü gondviselője.

Faragó uram sokáig nézett rá; az asszony szemében különös ragyogás tündökölt, a sziv természetes jóságának eddig soha nem látott fénye volt az. Olyan szépnek, jóságosnak soha sem látta férje a bűnbánó asszony arcát. Mind a férfi, mind a nő szeméi könybe lábadtak, egymásnak nyújták kezeiket ...

Ez volt az első percz házasság életökben, a mikor igazán megértették egymást.

• • • • •

Tiszteletes Debreczeni Péter uram is értesült Lajos leveléből, hogy az ifjak mikor lesznek itthon,

harát; szavait a közönség felállva hallgatta végig s lelkesen megéljenzte.

Nagy László esperes és lapunk szerkesztője Baross Gábor ő excellentiájáért, Gencsy Sándor Gyöngyössy János ő mlgaért, Gyöngyössy János Sz.-Somlyó város közönségeért, dr. Ajtai Endre Ivánka Imre ő mlgaért, Ivánka Imre Szilágy-Somlyó város lelkes nőiért, Csá k Lajos gimnaziumi igazgató Schvarcz Árminért, Józsa Oszkár városi számvevő Maléter Zoltán műszaki tanácsosért, Visky Pál zoványi ev. ref. lelkész e lapok szerkesztőiért emelte poharát.

És most ideje is lesz tán pihenni, mert ni, oda átal Józsa Oszkár simogatja a homlokát: bizonyosan ráduplázik valakire egy-két ur szerényen feszeng, hogy ők nem hibásak semmiben, ők egyebet nem vettek, minthogy minden toasztra kiürítették a poharukat, nem tehetnek róla, ha gyenge a természetük.

Ne tessék félni. Üdvözlő távirat az. Tinódi... akarom mondani Kerekes Samu nem jöhetett el, hanem kifogott a közönségen olyan formán, hogy versben egy pohárköszöntőt repített a dróton. (Halljuk, halljuk!)

Azt előre bocsátjuk, hogy erre is kell inni, mert így szól:

Lelkem gondolati Szilágyságba futnak
Virágzást kívánok a megnyílt vasutnak,
Ne legyen a pálya sikamlós, lágy s omló,
Nyerjen vele sokat a kis Szilágy-Somlyó.
Meghívást köszönöm, lelkem Somlyón repes,
Vasut ünnepélyit üdvözlí — Kerekes.

E közben még mindig jöttek az étek s után evésközben jön az étvágy, a pohárköszöntőkből még sikerült feljegyeznünk a következőket:

Veress József birtokos Schvarcz Árminért, Visky Pál lelkész Gencsy Sándorért, a város javát szíven viselő első tisztviselőért s a mai ünnepély fíradhatatlan rendezőjéért, Nagy László esperes Lőrinczy György orsz. képviselőért, Gencsy Sándor a vendégekért, Csetnek István zilahi polgár a két város közötti jóviszonyért üritettek poharat.

A vacsora alatt még kitört egy-két elmaradhatlan jókivánság. Egyéb baj nem történt.

Táncz virradtig!

Az „öregek“ és a még kezebb fiatalok, a kik tánczban részt venni nem óhajtottak, ezalatt a mellék termekbe vonultak s a casinó játéktérme át lett adva a viharos jókedv kitomblásának.

A jelenlévő hölgyek névsorát a következőkben adjuk: Ajtai Albertné, Antik Jakabné [Ilosva], dr. Ajtai Endréné, Bölöni Sándorné, Bideskúti Ella [Ipp], Czecz Károlyné, Farkas Erika, Faragó Sándorné, Faragó Agnes [Zilah], Gencsy Sándorné, Gencsy Piroška, Gencsy Kata, Galló Főza [Ilosva], Hubert Józsefné, Hubert Mariska, Hubert Magda, Hubert Ilona, Hubert Kata, Józsa Gyuláné, Józsa Bella, Józsa Mariska, Józsa Oszkárné, Jakai Lila, Krizsán Károlyné, Krizsán Gizella, Kovács Lászlóné [Nagyfalu], Kovács Anna [Zilah], Lukácsffy Ödönne, dr. Lang Jakabné, Lang Józsefné, Martoffy Anna, Papp Tódorné, Papp Irma, Páskuj Ana, Páskuj Véri, Páskuj Erzsi, Páskuj Mari, ifj. Páskuj Józsefné, Ruszka Ignáczné, Ruszka Karolin Szénásy Miklósné, Surányi Ferenczné, Telegdy Mártonné, Veres Mariska, Veres Anna [Ipp], Vajda Lászlóné, Vajda Kornél, Vajda Szabina [Kárásztelek], Zoltán Gizella, Zoltán Irén [Ilosva].

A javíthatatlanok

Míg a játéktérben a táncz, — a mellék térben a villogó borok hódítottak; — voltak bizony ottan olyanok is a kik végül fegyverrel a mellett kapituláltak; de egy erős tábor, mely nem

szíve igazi örömmel tölt el, olvasván az András Lajos kibékülését. Most már tudta, hogy a leány Faragó uram sem fogja többé kényszeríteni a szíve ellen való férjhez menésre.

Ekkor elhatározta, hogy megvigasztalja a bánatos embert, a ki ugy is eléggé megszenvedte már, a mit vétkezett.

Elment hozzá. Az fájdalommal és megtörve fogadta. Ekkor elmondá a tiszteletes ur, hogy leánya nem vezett el, ő jó hirt tud felőle, de most még nem mondhat el mindent, hanem a katonák hazatérése után másnap legyen készen Faragó uram, hogy fiával együtt elfognak utazni.

Faragó uram hálátelt szívvel köszönte meg a lelkész tudósítását; a jó hír egészen megfiatalította. Nem győzte az engedelmet kérni, a miért a multkor olyan durva volt a jó pap iránt. Az szívélyes szavakkal megnyugtatta.

Mikor a tiszteletes ur ki ment a szobából, egy kéz ragadta meg jobbát és forró csókokat érzett azon. Faragóné volt.

— Áldott legyen minden lépése, tiszteletes ur, megnyugtatta lelkemet és boldoggá tett. Megszakadt volna a szívem azért a lányért; mert nagyon fáj nekem az, hogy én üldöztem el.

Pár nap mult még el és hazajöttek a rezervisták.

(Vége köv.)

kevesebbet mint magát a sajtót képviselte, igen kedélyes poharazás közt hangoztatá, hogy mind egy-szálig inkább meghal, de magát meg nem adja.

Rövid ideig Gyöngyössy János ő mlga is jól érezte magát e körben és kedélyének egész melegségét ragyogtatta. Természetes, hogy itt a pohárköszöntőknek ismét új melegágya került nem anynyira ugyan a meleg agyban, mint a meleg szívből.

Miután H—y P—val, mint Szilágymegyében a sajtó legkisebb közegével, a szóbeli szerződés arra nézve, hogy a „Sz.-Somlyót“ egy krajczár nyereség mellett számonként elárusítja, — megkötöttet s miután erősen fogadkozott, hogy pontosan beszámol a beszámolandókkal, egészen nyugodtan oszlottunk szét.

Meg lesz mentve a hazá! ...

Epilog.

Mint minden a mi örömet nyújt, az éj sebes szárnyakon elröppent, de még reggel hét órákor is vig zenező hangzott a casinó termeiből.

Egy vig czimbora azoknak a neveit, a kik olyan keményen (?) viselték magukat kivilágos-virradtig, fel is jegyezte a lap számára. Tudom is hogy nagy érdeklél olvasnák; most az egyszer (egpedj meg jó közönség a te rabszolgádnak!) még is megtagadom olvasóinktól és olvasónőinktől ezt a gyönyörűséget. Sok házas ember kemény leczkét vehetne érte és a leendő parthiekat se akarom megmontani vele. No meg egy kis önzés is van a dologban: nem lenne hymen hírünk a farsangban.

A bizottság reggel 8 órákor vasuton ült s robogott tovább, itt felejtve a zilahi deputatusok egy némelyikét. Nekünk pedig nagy örömeinkre szolgál, ha kedves vendégeink jól találták magukat körünkben s kérjük őket, hogy e város lakóit tartsák meg jó emlékezetükben!

*

Itt jöhetne a zilahi ünnepélyről szóló tudósításunk; de e célból kiküldött külön tudósítónk — hja, zilahi intrigu! — még eddig nem került elé.

Nem kételem, hogy a jövő héten ő veszi át a szót. Addig tehát türelem!

H. S.

Felhívás és figyelmeztetés.

A magyarországi tanítók Eötvös alapját gyűjtő és kezelő orsz. bizottság határozata értelmében ezen figyelmeztetjük az Eötvös-alap tagjaiul beiratkozott kartársakat alapszabályaink 14. §-ának azon intézkedésére, miszerint az „oly rendes tagok, kik az egy forintnyi tagsági díj befizetését két, egymásután következő évben elmulasztják, jogaikat az Eötvös-alapra nézve elvesztik és a rendes tagok sorából kitöröltnétek. Egyuttal felhívjuk mindazokat, a kik évdi-jajaikat az 1886-ik és az 1887-ik évre még eddig be nem szolgáltaták volna, ezt legkésőbb az 1888. évi január hó 20-ig annyival is inkább megtegyék, mivel a rendes tagok sorából a 14. §. értelmében kitörölt egyének régi jogaikat csak oly módon szerezhetik vissza az Eötvös-alapra nézve, ha ujból való beiratkozásuk alkalmával nemcsak a be nem szolgáltatott évdi-jakat pótolják, hanem még az örökös tagsági díjjal azaz a 20 frtnyi összegnek egy negyed részét is lefizetik. Saját érdekeiknek megvédése és a pénztári könyvek hibátlan vezethetése céljából pedig felkérjük ezen az Eötvös-alap rendes tagjait a következőkre: 1) A gyűjtő ivekre illetőleg postautalványokra neveiket minél olvashatóbb betűkkel jegyezzék fel és mindig kitegyék tartózkodásuk helyének utolsó postahelyét is. 2) Azon tagok, a kik időközben nevüket avagy lakásukat változtatják, ezekről az Eötvös-alap elnökségét értesíteni el ne mulasztják. 3) Halálozás esetén a rendes tagok özvegyei, — illetőleg árváinak gondnokai az Eötvös-alap elnökségét a gyászestéről annyival is inkább értesítsék, mivel csak így intézkedhetünk arról, hogy azon rendes tagok özvegyei és árvái, a kik belépésöktől számítva halálukig 5 ízben megszakítás nélkül szolgáltatják be az egy frtnyi tagsági díjat, a fizető rendes tagok könyvéből a fizetésre közzé nem kötelezendő rendes tagok jegyzékébe véessenek fel.

Budapesten, 1887. december 3-án tartott vá. Gölésünkéből az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő orsz. bizottság nevében: Péterfy Sándor, elnök. Öry János, pénztárnok. Jeny József, ellenőr. Lüttenberg Ágost, titkár.

Különfélék.

* **Karácsoni ünnepek** alkalmából olvasóközönségünknek munkatársainknak boldog ünnepelést kívánunk!

* **A vasut megnyitás** ünnepélye miatt lapunk két nappal későbbet jelent meg; miért olvasóink értesítését kérjük. Lapunk ezután a szokásos időben fog megjelenni.

* **A sz.-somlyói jótékony nőegylet** 1887. decz. 26-án, karácson másodnapján, a színház helyiségében fillértelést rendez a következő programmal: I. „A város-teremben.“ Vigjáték 1 felv. Irta Müller, ford. Sz. K. Személyek: Csege Sándor Vischán Elek ur, Csegey Margit Nagy Erzsi k. a. Pinczér ifj. Józsa Gyula ur. II. Magyar dal. zenekar kíséret mellett előadja Bund Matild k. a. Szavaltat, előadja Józsa Anna k. a. IV. Magyar dal. zenekar kíséret mellett előadja hegedűn Posner Sándor ur. Belépti-díj 40 kr. gyermekeknek 20 kr. kezdete 7 órákor. Az előadást vacsora követi; hideg és meleg ital, valamint tea és fekete kávé és sütemények. Igen mérsékelt áron szolgál az e célra felkért nőegylet. — A vacsora utáni időt — illetők óhajta — a tánczvigalom fejezi be. A szükségben szenvedők érdekében a t. közönség szíves megjelenését és támogatását bizalommal kéri és reméli a rendező női választmány.

* **Az első szállítmány.** A vasuti közlekedés a f. hó 22-én nyílt meg Sz.-Somlyó és Nagy-Károly között. Érdekes tudni, hogy nálunk a legelső szállítmányt Wallerstein Sámuel helybeli polgártársunk szállította az új vasutvonal részére, 18 hordó finom szilvórium képében, mely ké wagg ont terhelte meg. A szállító már szekereket akart fogadni, hogy Csucsra felé irányítsa a szállítmányt: de a helybeli vasut előzőeken főnöke addig míg a közlekedés megnyílt, két napra raktárba vette fel a szállítmányt mely legelső számot nyert a helybeli állomás üzletkönyvében. Mint tudjuk ezenkívül már nagymennyiségű marhaszállítmány is van előjegyzésbe véve, mely legközelebb szintén utnak indítatik. De vajjon ki lesz az első, a ki a személyszállításnál jegyet fog váltani, ez már most a nagyfóntosságú kérdés, a mely mindnyájunkat szörnyen kíváncsiv tesz? Ha az üzletvezetőség adna valamit a babonára jó volna ha első passasérnak egy cigányt csipne meg, kit a saját költségén utaztasson legalább Sarmaságig. Ugy mondják az szerencsét szokott hozni!

* **Bogdánovics György** kelvelt munkatársunk újabb nagyobb beszélyéről, — melynek előfizetési felhívását a napokban közzétük s azóta már meg is jelent a fővárosi könyvpiacon, — melyet Bodnár Zsigmondal együtt adott ki, a fővárosi lapok általában dícsérettel szólnak. Így az „Egyetértés“ is, mely szerint a leggondosab biraltat mond minden hozzá küldött munkára. A jelzett lap teljesen egyetért velünk Bogdánovicsot illetőleg. Az író nem taposza a köznapiság országutját, minden munkájában önállóság és bizonyos egvéni characterisztikus vonás van. Saját-ságosnak mondja, hogy míg a Bodnár Zsigmond beszélye inkább női lélekre valló gyöngédebb alkotás, Bogdánovics egy férfiu biztosságával és erejével színezi. Mindenesetre egy szép tehetségre valló írói jövőt jósol a szerzőnek, kinek sikereihez mi is mindig örömmel gratulálunk!

* **A járdák oly sikosak** az erős fagyás következtében, hogy veszély nélkül csak a legnagyobb óvatosság mellett lehet járni rajta s még is látunk itt-ott a járdákon csuszáló iskolás gyermekeket, kik a gyalog közlekedést az utak elsikítása által még veszélyesebbé teszik. Erre különösen felhívjuk nemcsak rendőrségünk, de minden egyes polgár figyelmét, hogy a csuszáló gyerekesapatokat riasszák el, mert az ilyenek könnyen előidézői lehetnek valami vézteses eseménynek.

* **Baleset.** Mint részvétellel értesülünk, a f. hó 22-ikén reggel Kanyó Ferenczné helybeli polgár neje a piacra indulván, a fagyos járdán eliklott és lábát törte. Ime, ilyen események meggátlására nagyon hasznosnak bizonyul a már megirt óvintézkedések szigoru alkalmazása.

* **Szegény gyermekek karácson fája.** Városunk szegény iskolás gyermekeinek f. hó 11-én jelent meg a kis Jézus és közülök 15-nek hozott egy-egy pár csizmát, mely a helybeli nőegylet adománya volt városunk három magyar elemi iskolájának szegény növendékei számára. A három iskola növendékei a községi iskola tantermeiben voltak összegyűlve a községi iskola tanítói karának jelenlétében. A nőegylet Nagy Lászlóné urnő elnöklete alatt Halmágyi Miklósné, Józsa Gyuláné, Páskuj Józsefné, Ruszka Ignáczné urnők és Nagy László ur képviselték. A szegény gyermekek szemében csillogó könyvek gazdag kamatai az áldott női szív jótékonyosságának!

* **Az időjárás,** nálunk tegnaptól igen kellemes télies szint öltött. Csőtörtök éjjel óta sűrűn hull a hó a levegő igen kellemes és mérsékelt hideg. Ez okozta talán azt is, hogy a karácsoni vásár igen jól ütött be az iparosokra és kereskedőkre nézve. Különösen a mézeskalácsos sátrak jutottak ostromállapotba a vásárfiak miatt. A betlehemesek, a melyek ősi szokás szerint ma este megindulnak, nem kell, hogy rectifikálják az őseredeti szöveget: „eljött a karácson borzas szakállal!“ s talán még azt sem, a mely erre kiadja a cadentiát: „fenyegetnek engem egy nagy szál kolbászszal.“

* **Pesti Hírlap.** Magyarországnak ez idő szerint legelterjedtebb legkedveltebb napilapja, mely még a kisebb néplapoknál is néhány ezerrel több példányban jelenik meg naponta; szóval a napilapok versenyében kétséghívonhatlanul az első helyet vívta ki, főleg jól megválogatott tárcaközleményei, páratlanul álló karcolatai s valamennyi budapesti lap közt leggazdagabb távirati rovata által. A Pesti Hírlap politikai pártoktól független lévén, mindenben csak az igazságot keresi s azt megmondja minden részre. Vezérezikkeit különböző pártállású jeles publicisták, tárczáit, karcolatait a ma legkedveltebb, legnépszerűbb tárczáirók és humoristák írják. Távirati rovata azért leggazdagabb, mert ugy Magyarországon szerte, mint a külföld minden nagyobb városában saját tudósítói vannak a Pesti Hírlapnak s azok táviratokban közlik a nevezetesebb eseményeket. Regényközleményeit úgy választja meg ezentul a Pesti Hírlap, hogy minden negyedévben 2-3 regényt közölhessen. Így Wilkie Collins érdekesítő regénye: A holt víz partján, melyet decz. 20-án kezdett, január első napjaiban már véget ér s nyomon követi Sziklay János eredeti regénye: A kísértetes ház, mely szintén csak egy hónapig fog tartani. Ezeket követi Csiki Gergely egy eredeti regénye, melyet a Pesti Hírlap számára ír. Mindezeket kívül az eredeti értesülések nagy mennyisége s az élénken szerkesztett rovatok változatossága két oly főtulajdonsága a Pesti Hírlapnak, mely teljesen érthetővé teszi rendkívül elterjedtségét s a magyar olvasókörzéség jól kiérdemelt rokonszenvét. Különben a lap olcsó ára (egy óra csak 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr.) szintén sokkal járult ahhoz hogy ma a magyar nyelven megjelenő napilapok közül a „Pesti Hírlap“ot nyomják legtöbb példányban. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küld a kiadó hivatal. (Budapest V., Nádor utca 7.)

* **Vasuti díjszabályzat.** Szilágy-Somlyótól:

	II. oszt.	III. oszt.
Nagy-Károlyig	4 frt 19 kr.	2 frt 51 kr.
Zilahig	2 frt 15 kr.	1 frt 29 kr.
Sarmaság	— frt 87 kr.	— frt 53 kr.
Tasnád	2 frt 81 kr.	1 frt 69 kr.

* Halalozas. Ifj. Beteg Márton sz.-krasznai polgár, kereskedő és r. k. egyház főgondnoka, hosszas és nehéz betegség után f. hó 17-én, élete 65-ik évében elszenderült. Temetése a lakosok nagy részvéte mellett f. hó 21-én volt. A gyászba merült családhoz főt. Farkas István plébános egy igen szép, költői gondolatokban gazdag gyász beszédet intézett. Az impozáns temetés külfényét emelte az, hogy Zilahról, az „Entrepise des pompes funébres“ teljes díszben vonult ki. Egy önfeláldozó apa, igaz honfi veszett el benne. Béke poraira!

CSARNOK.

Karácsonfa előtt.

— Üdv az olvasónak. —

Hófehér abrosz az asztalon, mely minden szögletén más-más árnyalatát tünteti föl a színeknek, a mint a lángok vakító fénye sokszorosan vissza verődik a szemnek tetszetős, minden jóval teli aggatott karácsonfák tarka-barkaságán.

Köny tolu rezgő pilláink elé és mosoly ül ajkainkra, — testünket szokatlan meleg futja át, — lelünkön erőt vesz az ábrándozás, — szívünkben szokatlanul érzékeny hurok rezgéseit érezzük, — hallószervünk tulvilági lágy, dallamos zene fülbenmészó, érzélgős melodióit véli hallani; valami csodálatos, valami elbűvölő, örömmel vegyes bánatra, — sirva kacagásra és kacagva sirásra egyaránt hangoló, — fájdalmas és jól eső érzés tesz urává és rabjává, nem bírunk, — de nem is akarunk tőle megszabadulni, — a mint a teli aggatott karácsonfákra emeljük nedves szemünket.

Karácsonfa!

Te büvös erejű, ideális symbolum, a mely büverőddel feledteted velünk egy hosszú év minden küzdelmét, kínjait és nyomrát, — a ki pillanat alatt behegeszted a szenvedés ütötte vérzősebet és pillanat alatt édesdes teszed lelkünk minden keserűségét, — a ki meggyőzől és kigyógyítasz, — karácsonfa! — légy üdvözölve, mert boldoggá teszed azt, a kinél megjelen sz mert a hol te megjelen sz ott, ott van a Jézus is....

Ott van, ott!

Ebben, a karácsonfa előtt tán azok sem kételkednek, a kik máskor nem hiszik, a kik abból indulva ki, hogy minden tudásnak kétely az alapja, a skeptist erre a térére is átvisszik és tagadni merészklik, hogy a ki egyszer megszűnt élni, újból föltámadhatott.

Semmi sem új a nap alatt....

Ez a tudás sem az. Együtt született meg a Jézussal, hogy éreztesse vele a kereszt súlyát, — együtt halt meg és együtt támadt föl vele. Pedig ha mindenki halhatatlan, a ki nagyot alkotott, mennyivel inkább halhatatlan ő, a ki e napon született, a ki oly fenséges, magasztos, isteni nagyot alkotott, teremtet, a mi halhatatlanságát és — halálát okozta. Halálát: mert megelőzte korát s bölcsességét nem tudták méltányolni; — és halhatatlanságát; mert föltámadt — alkotásaiban.

S most itt van közöttünk!

Nem látjuk, de érezzük. Nem a szemünk előtt, de a szívünkben. Nem a test, de az ige, az eszme, mely láthatatlan testté változott. Arról beszél ez a karácsonfa, annak, a ki megtudja érteni néma beszédét és beszédes némaságát. Elmondja történetét elejétől végig, — elbeszéli szeplőtlen lelkének szűztiszta tanait, — lefösti a példátlan szenvedést, a mit átszenvedett, a példaszertü békétürest és önfeláldozó odaadást, melylyel sorsát elviselte, — a hitet és reményt, mely erőt adott a kereszt sulya alatt görnyedő testnek, — és a soha ki nem alvó isteni lángok, melyből részt juttatott szeretet képeben, még ellességeinek is, mikor azt mondotta: „Bocsásd meg uram, bűneiket, mert nem tudják, mit cselekesznek.“

És minél tovább hallgatjuk a karácsonfa néma suttagását, annál boldogabbaknak érezzük magunkat, mert minden egyes szava gyógyító ir, vigasztalás a mi sebeinkre, — minthogy átlátjuk belőle, mennyivel könnyebb a mi keresztünk, melyet hétköznapon önsúlyunk találunk, — és hogy mennyivel könnyebbek, tűrhetőbbek a mi sebeink, a mik szívünk gyökerét marcangolják. Példa, utól érhetetlen magasztos példa nekünk az ő élete: megtanít hinni és remélni, hogy könnyítse a terhet, mely alatt nyögünk a járomban, — és megtanít szeretni, hogy legyen fűszere, ezélja, különben szomorú életünknek. Egy fa, melynek törzse: a hit, virágainak illata: a remény és gyümölcse: a szeretet, — ez az ő karácsonfája, mely által a boldogság ütött sátrat és mely alatt megtelepedhetik mindenki, a ki az ő karácsonfáját megőrizte — szívében.

A kisdud család, mely szegényes házikójában ma este összeül, hogy a munkával töltött napok után, egy estét a pihenésnek szenteljen, az megtelepedett e fa alatt, ha a család egyes tagjait elárasztja az egymás iránt való szeretet melege, ha hisznek és remélnek egy szebb jövőben. Boldogságtól sugárzó arczezzal ülnek körül az egyszerű karácsonyfát s vidám csevegéssel fogják megmagyarázni a jó szülők, hogy mind ezt a szépet a kis Jézus hozta a jó gyermekeknek, — s a jó gyermekek épen olyan örömmel, épen olyan szívesen veszik eme két-három mézeskalácsból álló ajándékot, mint a gazdagok gyermekei, a mindennel fölszerelt be-aranyozott karácsonfát.

A beteg, kinek arcán meglátszik a rideg halál vérágyasztó lehellete, — a ki vértől tajtékzó s kinoktól vonagló ajkakkal fetreng rongyos ágyán, a nélkül, hogy gyógyszerrel megpróbálna egyhítni fájdalmait, mert neki erre sem telik, — nem fog zúgolódni, nem fogja káromolni Istent, hisz ha bizik benne, — és utolsó lehelleteig reméli fog, ha szerető gyöngédség kiméletét s részvétét látja maga körül.

A rongyokba burkolt árva gyermek, a ki hijával

van a szeretetnek, — a ki a szülők meleg ölelő karját, önfeláldozó gondoskodását nélkülözi, — a ki karácson estéjén talán éhesen jár házról-házra egy falatkényért: — korántsem boldog, de tudja tűrni sorsát, mert él benne a hit, mely táplálja a reményt s ez egy szebb jövővel kecsegteti.

A szép leány, a ki magára hagyatva válaszutra érkezett, melynek bal oldalán a könnyelmű, a bűnös, de gondtalan és munka nélküli élet, — jobb oldalán pedig a nyomor, a fárasztó és sokszor lélekölő munka, de a becsületes munka várja, — tudni fogja, mi a kötelessége és jóleső, fölemelő érzéssel fogja tűrni a nyomort ha él lelkében a hit, mert akkor remél. Ellenben a gazdag, — a ki ruganyos derékujjon, himezett párnákon fekszik betegen, minden órában más orvoshoz fog folyamodni, mert nem bizik senkiben, ha nem él benne a hit; — s minduntalan kétségbe esik, mert nem tud remélni s e miatt oly módon fogja káromolni az eget, hogy nehéz lesz a földnek hallani, ha magára hagyatva, érezni kezdi, a mit eddig nem érezett: a szeretet hiányát. Mert bizony az inas, — vagy ápolónő megfizetett gyöngédsége nem pótolhatja a szerető feleség megfizetetlen odaadását. De hát neje most nem ér rá vele bibelődni, egyéb foglalja el: ébenfa keretű velencei állóképe előtt próbálgatja, hogy fog illeni halovány arcához a gyász ruha. Ime, a boszu! A boszu, mely soha sem kél ki sirjából ott, a hol él a hit, és a remény és szeretet.... Mert ő mondotta: A kik téged kővel dobálnak, dobod te azokat kenyérrel vissza.

A hol nem él a hit, hanem pusztán szokásból, vagy a fény kedvéért állítják föl a karácsonfát, — ott is uralkodhatik ünnepies szín, mindenben. Meglehet, hogy az apróság nem esőtörtet úgy, mint máskor, mintha példát venne a karácsonfa apró babáiról, a mik nagyon ezukros kis babácskák, nem csak azért mert ezukorral vannak be vonva, hanem azért is mert csak akkor sirnak, ha az ember a hasukat megnyomja. Meglehet, hogy a békesség is példás lesz az apróságok között, mert nem akarnak rosszabbak lenni, mint az a vad kinézésű, de mégis szelíd, csunya, fekete loupós farkas, a melyik olyan példás békességben csüng a karácsonfán egy szelíd lelkű, kiskoru állampolgára mellett az állatvilágnak, a kinek ezukor szíjon esokoládé csengő van a nyakába akasztva, — a milyen példás békességben, soha sem fér meg mellette a valóságban. Még az is meglehet, hogy a karácsonfa egészen elfoglalja őket, nem győzik eléggé bámulni mesés szépségét, csodás tarkaságát, étvágygerjesztő és étvágyrontó csecebecsét; s legfőkébb ha arra marad idejük, hogy a karácsonfa gyertyáiról lecsöpögő viaszról állatfigurákat gyúrni megpróbálnak. Ami persze oly szépen sikerülhet, hogy a kis Octavie komtesse kaktusznak tartja a bátyja által gyurt kanári madár fejét. Mondom; ez mind meglehet, de az egészen bizonyos, hogy a hangulat nem lesz ünnepi a szülők unatkozni és ásitozni fognak. S mikor a kis comtesse kérdésre elmondja a mama grófnő, hogy igen, ezt a sok szépet mind a kis Jézus hozta, akkor a papa gróf nyersen közbe vág:

— De kérlek, minék a gyermeknek ilyen badarsággal zavarni a fejét. Mond meg az igazat, hogy az egész hókuszpókusz Jean hozta, potom árért, a ezukrázából....

Szerencsére, az ilyenek nincsenek még nagyon sokan.

És ez nagy szerencse, ha meggondoljuk, mivé lennének hit, remény és szeretet nélkül?! Mi lenne belőlünk, ha megpróbáltatások, sorscsapások idején, nem világítana nekünk a hit, a kétségbeesés éjjelében?! Mi lenne belőlünk ábrándjaink megárgult, elhervadt virágai között, ha nem virulna ott a remény örökzöld virága?! S mi lenne belőlünk a mindennapi élet prózaiságában, — mikor a kufár had, eget ostromló szirtekkel állja el haladásunk utját, — ha a költői szeretet melege vállat vetve velünk nem segítne utunkból tolvagördíteni a sziklát?!

Hiszen a kételkedő hit is — hit. A kialvó félben levő remény is — remény. És a nem egészen őszinte szeretet is — szeretet. Még is statáriumot vont maga után Zalában. Hát még ha ez a hármass istenség egyszerre teljesen kialudnék.

Rút, kufár, önző, vérszomjas állatseregletté aljasodnék akkor a társadalom s hijával lenne mind annak a mi az embert emberré teszi. Nem volna soha sem békesség, nem lenne meg bennünk a mások iránti tisztelet, nem élvezhetnők a családi élet örömeit, a túlmány fenkölségét. Mert nem is lenne tudomány, ha nem lenne hit és remény a mik a buvárt sarkak. Tudhatnók e akkor, mi a tisztesség, illem, becsület — lehetne-e fogalmunk a kötelességről és hazaszeretőről?!

Ime, a hit, remény és szeretet alapja a haláti életnek, társadalomnak, állameszmének és a vilá endjének! Megtanít ismerni azokat a fogalmakat, a miket ismernünk kell; — megtanít tűrni és megelégedni, ez által aztán kezünkbe adja a boldogság kulcsát. És ezt pénzszel nem szerezhethők meg, ebben mindnyájan egyformák vagyunk, ebben nincs különbség ember és ember között, gazdag vagy szegény valaki, itt az egyre megy. És ez jól van így, mert ez a gazdagok juttatása s a szegények jutalma. Alapja egyszerűségi szabadság, egyenlőség és testvériségnek....

A ki mind erről beszélsz nekünk, hallgató ajakkal, — a ki mind erre megtanítasz őket, mert példányképpül állítod elének őt, — a ki martirja tudott lenni fenséges eszmáinak, a ki lelepte a szabadság, egyenlőség és testvériség alapkövére mert megteremtette a hitet, reményt és szeretetet; — a ki feláldozta magát, hogy megváltsa az emberiséget; — a ki mind erről beszélsz — karácsonfa! — légy sokszor üdvözölve! Koronázza siker nagy nalkadat, legyen rajtad az Ég áldása, hogy fölgyújtha mindnyájunk szívében szövátnekét, hogy új, örökélet serkentő a remény bimbaját és táplálhasd a szeretet forrását örökön-örököké, hogy az ő tanait követve élhessük át napjainkat, mert akkor végítélet napja fölemelt homlokkal állhatunk az Ur — statáriumán....

Ez, az én imám a szeretet ünnepén.

Pollux.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Egy jó karban lévő, legközelebb újított

 falusi tüzi fecskendő

a sz.-somlyói tűzoltó-egylet által eladatik.

 Levélbeli megkeresések az egylet főp-rancsnokához, *Vischán Elek* urhoz intézendők. 2—2

Lapunk szerkesztőségénél egy frttal megrendelhető:

„Apró Emberek.”

Beszély- és rajzgyűjtemény. Irta: Hamvai Sándor. Kiadta: Nagy László, a „Szilágy-Somlyó“ szerkesztője.

TARTALOM: Előszó. — Egy sugár az éjben. — A vármegye orra. — A Borbíróné titka. — Csak egy kicsit ostoba. — A munduros világból: Az éhes kísértet. — Hova lett a szegény Balog Pali? — Párbaj története: A mi névtelen hőseink. — A veszedelmes pililák. — Azok a bolondító kék szemek. — A hívők menzorgása. — A tollnyomorultjai.

A jelzett műről álljon itt a többek közül kivonatosan egy pár sor a legtekintélyesebb fővárosi lapok után.

„.... A szerző fiatalsága dacára nem ismeretlen név a hírlapirodalomban s ez első önálló kötete bárkit is meggyőzhet arról, hogy őt nem hiúság vitte az írásra. Az életből vett alakokat állít elének s a mi történeteiben oly megnyerő, az igaz hang, mely másoknál ritkán cseng füleinkbe.” (Fővárosi Lapok 1886. 90. szám.)

„.... Videki termék, de figyelemre méltó. Hamvai ügyesen válogat tárgyat abból a körből, a hol a vidéki író mozog s a hol ugyancsak tömegesen kínálja magát a tárgy arra, hogy az ügyes író tehetsége szedje. Hamvai ügyesen ír, van humora, sőt satyrja is. Egyik másik beszélyéből a kedélynek őszinte melege árad s könnyed leírásai elég jó hatást tesznek az olvasón.” (Egyetértés 1886. 80. szám.)

„.... A fiatal elbeszélő most nem ismeretlen a szépirodalmi olvasmányok kedvelői előtt Hamvai eleven tollal, könnyedén ír s élénk érzelme van az apró emberek gyöngeségeinek fölismérésére. Rövid elbeszélései ez okból is kellemesen szórakoztató olvasmányok.” (Nemzet 1886. 70. szám.)

 Lezelszerűbben megrendelhető a „Szilágy-Somlyó“ a beküldött előfizetéssel egyideűleg postautalvánnyal.

Hirdetmény.

Egy használt, de jó karban levő **zongora** igen jutányos feltételek mellett eladó Krasznán br. Györffy Pánál.

1—3

544—1887.sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíróság 2652.—1887. számú végzése által Herzfeld Illás javára Goldberger Vendel és neje ellen 359 frt tőke, ennek 1887. évi október hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 57 frt 45 kr. perkölttség követelés erejéig örendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 359 frtra becsült házi butorok és terményekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-somlyói kir. járásbírósági 3003.—1887. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Győrteleken, alperes lakásán leendő eszközzésére 1887. évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 óraja határidőülkitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelőző kielégítettéshoz tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Sz.-Somlyón, 1887. évi december hó 12-én.

VIRÁG LÁSZLÓ,
kir. bir. végrehajtó.